

Jak unikać kolizji podczas pracy na obrabiarce Haas?

Wiedza i doświadczenie

1. Praca ustawcza na maszynie

- 1.1. Regulacja ruchów ustawczych
- 1.2. Pomiar narzędzi
- 1.3. Obsługa klawiatury sterownika
- 1.4. Mocowanie detali, strefy kolizyjne narzędzi
- 1.5. Pomiar bazy obrabianego detalu

2. Kontrola przygotowanego programu

- 2.1. Testowanie programu – symulacja graficzna
- 2.2. Kontrola parametrów operatora – <SETTINGS>

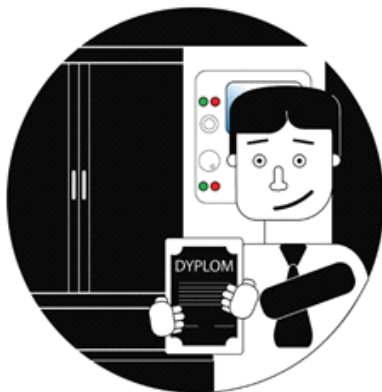
3. Pierwsze wykonanie programu obróbczego na maszynie

4. Praca kilku operatorów na jednej maszynie

Abplanalp Sp. z o.o.

2018

Wiedza i doświadczenie

Dynamiczny rozwój nowoczesnych technologii wymaga ciągłego uzupełniania naszej wiedzy. Coraz bardziej zaawansowane konstrukcje obrabiarek, systemy ich obsługi oraz uwarunkowania produkcyjne wymagają od użytkownika wysokiego poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu programowania i obsługi obrabiarek.

Umiejętności i doświadczenie zdobywane podczas szkoleń z obsługi maszyn CNC nie tylko zapewnią optymalne wykorzystanie możliwości technicznych obrabiarek, ale także zaprocentują pewnością działania podczas pracy na maszynie w trybie ustawczym.

Nasze wieloletnie doświadczenie pokazuje jak istotna jest wiedza praktyczna z zakresu programowania i obsługi maszyny oraz dokładne przestrzeganie określonych zasad pracy, gdyż dzięki temu w znaczny sposób zmniejszamy ryzyko wywołania kolizji. Obszary, w których występuje podwyższone ryzyko powstania kolizji związane są z:

1. pracą ustawczą na maszynie,
2. kontrolą przygotowanego programu,
3. pierwszym wykonaniem programu obróbczego,
4. pracą kilku operatorów na jednej maszynie.

1. Praca ustawcza na maszynie

Praca ustawcza na maszynie: ustawianie bazy, ustawianie przyrządów mocujących, zamocowanie narzędzi obróbczych i ich pomiar, mocowanie detali

1.1 Regulacja ruchów ustawczych za pomocą pokrętła elektronicznego (Handle Jog) na panelu sterującym

Podczas wykonywania ruchów na obrabiarce przy pomocy pokrętła Handle Jog skupiamy swoją uwagę na obserwowaniu strefy roboczej a nie ekranu sterowania. Dla zwiększenia bezpieczeństwa rękę trzymamy w pobliżu wyłącznika stopu.

Podczas ustawiania lub zmiany prędkości ruchów ustawczych w osiach maszyny za pomocą pokrętła elektronicznego trzeba zdawać sobie sprawę z zagrożenia wynikającego z bezwładności ruchów maszyny.

Podczas zadawania dużego przesuwu za pomocą wielokrotnego szybkiego obrotu pokrętłem bezwładność napędów wynikająca z masy takich elementów jak stół roboczy, przyrządy mocujące, detale obróbcze może spowodować opóźnienie przesuwu narzędzia w stosunku do zadanych parametrów. Jest to przyczyną wielu kolizji podczas ustawiania punktu zerowego obrabianego detalu oraz później podczas obróbki.

ZALECENIA:

- Aby uniknąć powyższych problemów należy na wstępie włączyć na klawiaturze przycisk zmniejszający prędkości posuwów,
- Należy właściwie postąpić się pokrętkiem elektronicznym, czyli unikać obracania pokrętła za pomocą korbki wystającej na jej powierzchni czołowej a także obracać pokrętkiem trzymając je kilkoma palcami i obracając jednorazowo o maksymalnie od 1/3 do 1/4 obrotu.

1.2 Pomiar narzędzi

Częstym powodem występowanie sytuacji kolizyjnych jest niewłaściwy lub brak pomiaru narzędzi obróbczych.

ZALECENIA:

- Po zamocowaniu narzędzi należy upewnić się, że wszystkie narzędzia włożone do magazynu narzędziowego frezarki lub głowicy narzędziowej tokarki zostały pomierzone,
- Jeżeli nie mamy pewności, że wszystkie narzędzia zostały pomierzone lub właściwie pomierzone należy powtórzyć proces mierzenia narzędzi,
- Do pomiaru narzędzi na centrum tokarskim należy wybrać na sterowniku tryb < MANUAL>.

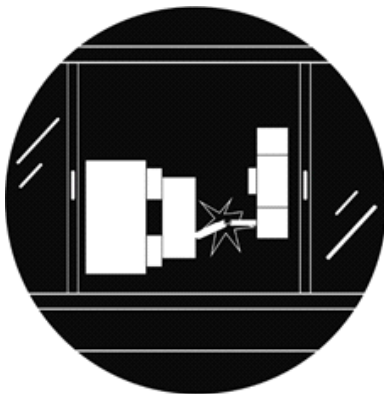

1.3 Obsługa klawiatury sterownika

Często powodem zwiększenia ryzyka kolizji jest niestaranne dotyknięcie klawiatury.

ZALECENIA:

- Należy pamiętać aby nie obsługiwać klawiatury w rękawicach roboczych,
- Podczas obsługi klawiatury należy wciskać zawsze pojedynczy klawisz.

1.4 Mocowanie detali, strefy kolizyjne narzędzi

Bardzo ważne dla zmniejszenia ryzyka kolizji jest precyzyjne mocowanie detali i sprawdzenie stref kolizyjnych narzędzi.

ZALECENIA:

- Po zamocowaniu detalu upewniamy się, że detal został pewnie zamocowany w imadle na stole roboczym frezarki lub w przypadku tokarki w uchwycie narzędziowym,
- Zawsze sprawdzamy w trybie spowolnionych obrotów i przesuwów czy narzędzia w magazynie narzędziowym lub w głowicy tokarki nie spowodują kolizji podczas obrotu i ruchów maszyny,
- Sprawdzamy strefy kolizyjne konika tokarki,
- Sprawdzamy wysunięcie narzędzi z oprawki mocującej a następnie redukujemy długości narzędzi do potrzebnego minimum.

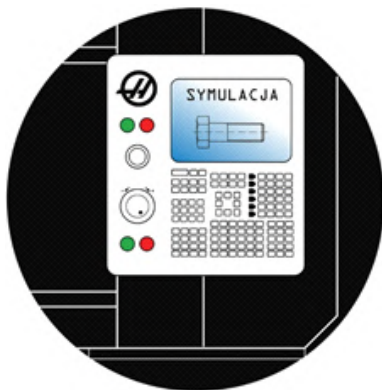
1.5 Pomiar bazy obrabianego detalu

W celu zmniejszenia ryzyka kolizji należy dokładnie przeprowadzić pomiar bazy.

ZALECENIA:

- Po zamocowaniu detalu na stole roboczym maszyny musimy dokonać starannego pomiaru bazy programowej,
- Upewniamy się czy pomierzona baza na detalu obrabianym jest zapisana pod żądanym numerem w <Tablicy offsetów> np. <G54>,
- Upewniamy się czy właściwy numer bazy pomierzonej znajduje się w programie testowanym.

2. Kontrola przygotowanego programu

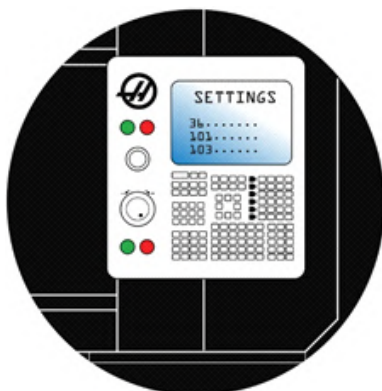

2.1 Testowanie programu – symulacja graficzna

Bardzo ważne dla zmniejszenia ryzyka kolizji jest precyzyjne mocowanie detali i sprawdzenie stref kolizyjnych narzędzi.

ZALECENIA:

- Podczas symulacji graficznej należy zwrócić uwagę na szczegóły które mogą pomóc w wykryciu sytuacji kolizyjnych np.:
  - odróżnienie znaczenia linii ciągłych i przerywanych,
  - korzystanie ze współrzędnych wyświetlanych na ekranie sterownika,
  - powiększanie wątpliwych dla operatora fragmentów programu,
  - sprawdzenie czy program zawiera odpowiednie bazy detalu i korekcje ustawienia narzędzi,
  - kontrola spójności korektora średnicowego narzędzia D z numerem narzędzia T w wypadku frezarki.

2.2 Kontrola parametrów operatora – <SETTINGS>

Przed uruchomieniem obróbki należy zawsze sprawdzić podstawowe parametry operatora znajdujące się pod przyciskiem <SETTINGS> na sterowniku maszyny.

ZALECENIA:

Należy skontrolować:

- ustawienia odbicia lustrzanego,
- sposób reagowanie maszyny na start ze środka programu,
- prędkość wycofywania gwintownika,
- pozycja ustawienia konika tokarki,
- zabezpieczenie głowicy narzędziowej przed uderzeniem w konika,
- kontrola spójności korektora średnicowego narzędzia D z numerem narzędzia T w wypadku frezarki.

3. Pierwsze wykonanie programu obróbczego na maszynie

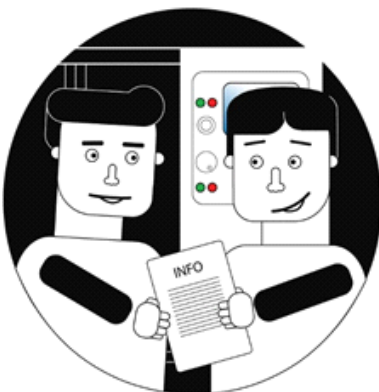

W celu zmniejszenia ryzyka kolizji bardzo ważne jest pierwsze przetestowanie przygotowanego programu.

ZALECENIA:

- Pierwsze uruchomienie programu należy wykonać w trybie <SINGLE BLOCK> z ograniczaniem ruchów ustawczych <RAPID> do 5% lub 25%.
- Jeżeli wykonamy zmiany w programie testowanym powinniśmy powtórnie wykonać program ze szczególną uwagą.

4. Praca kilku operatorów na jednej maszynie

W celu zmniejszenia ryzyka kolizji bardzo ważne jest pierwsze przetestowanie przygotowanego programu.

ZALECENIA:

- Należy uzgodnić między sobą listę informacji dotyczących wykonywanego detalu, stanu maszyny i ściśle przestrzegać ustalonej procedury. Podstawowe informacje które należy ustalić obejmują m.in.
  - sposób pomiaru bazy detalu,
  - sposób pomiaru numeru bazy,
  - sposób pomiaru narzędzi,
  - nazwę narzędzi, które są korygowane w celu uzyskania prawidłowego wymiaru detalu.

Po zakończeniu pracy przez operatora niezbędne jest przekazania powyższych informacji kolejnemu operatorowi w sposób jednoznaczny. Jednym ze sposobów do przekazywania tych informacji jest funkcja <Message> w sterowniku maszyny.